

9. Романчук С. В. Фізична підготовка курсантів навчальних закладів України : монографія. Львів : АСВ, 2012. 367 с.

Надійшла до редколегії 07.04.2019

УДК 342.9

Д. В. БЛЄДНИХ,

слухач магістратури факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

К. О. Чишко, кандидат юридичних наук, старший викладач

кафедри адміністративної діяльності поліції факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ ДІЛЬНИЧНИХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ

Різноманітність правоохоронних функцій, що покладаються законодавством України на органи поліції, обумовлює існування декількох видів профілактичної діяльності цього органу. Видова багатоманітність профілактичної діяльності є також наслідком того, що саме Національна поліція виступає основним органом забезпечення публічної безпеки і порядку в державі та в окремих її регіонах. Це передбачає, що профілактика правопорушень здійснюється органами поліції в різних сферах та на різних рівнях суспільних правовідносин, щодо різних суб'єктів таких правовідносин. Тому виникає необхідність у систематизації видів профілактичної діяльності Національної поліції.

Різноманітність видів профілактичної діяльності Національної поліції потребує їх певної систематизації з метою виявлення особливостей кожного з видів такої діяльності.

Говорячи про вид профілактичної діяльності Національної поліції, мається на увазі така завершена система дій, що реалізується з метою впливу на один і той же об'єкт, та виражається в певних формах. Класифікація профілактичної діяльності на види дозволяє певним чином її систематизувати, визначити специфічні ознаки кожного з її напрямків.

В науковій літературі висловлюються різні думки з приводу виділення видів профілактичної діяльності. Виокремлюються такі види профілактичної діяльності: загально-соціальна, спеціально-загальна та індивідуальна [1, с. 196–197].

Також можливо вважати, що види профілактичної діяльності об'єднують різні запобіжні заходи, та поділяються на: загально-соціальну та спеціально-кримінологічну профілактику. При цьому загально-соціальна профілактика вважається головною та включає підвищення освіти, культури, життєвого рівня населення обумовлюють гуманізацію людських відносин і пом'якшенім звичаїв [2, с. 87, 89]. Натомість спеціальна профілактика включає заходи, безпосередньо спрямовані на усунення чи нейтралізацію криміногенних факторів, виправлення і перевиховання осіб, які вчинили чи можуть вчинити злочини [3, с. 320].

Відтак, основна відмінність загально-соціальної від спеціально-кримінологічної профілактики криється в об'єкті профілактичного впливу. В першому випадку, об'єкт загальний – культура та рівень гуманізації населення в цілому, а в другому – він більш конкретний – криміногенні чинники та фактори, що впливають або можуть впливати на дії та поведінку осіб.

Однак, більш поширеним є підхід, відповідно до якого профілактична діяльність в залежності від об'єкту впливу, мети та завдань здійснення, класифікується на три види: загальну (загально-соціальну), спеціальну та індивідуальну. Саме такий підхід застосовано розробниками законопроекту «Про профілактику правопорушень». Згідно цього законопроекту виокремлюються такі види профілактики: загальна, індивідуальна та

віктимологічна профілактика правопорушень. Залежно від цілей і завдань віктимологічна профілактика має три рівні: загально-соціальний, спеціальний та індивідуальний [4].

В означеному законопроекті окремо виділяються види та рівні профілактичної діяльності. Однак, розглядаючи положення норм законопроекту, що регламентують види та рівні профілактики, можемо дійти до висновку, що рівні окремих видів профілактичної діяльності можна віднести до їх підвидів.

За такою логікою слід виділити три базових види профілактичної діяльності – загальна, індивідуальна та віктимологічна. Останній вид поділяється на такі підвиди: загальна, спеціальна та індивідуальна віктимологічна профілактика.

Загальна профілактика визначається як заходи, спрямовані на виявлення причин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень на всій території України, у окремому регіоні, галузі господарства, стосовно частини населення чи групи осіб, а також на підприємстві, в установі чи організації незалежно від форм власності. Індивідуальна профілактика правопорушень – система спеціальних заходів щодо конкретних осіб, які не скоїли протиправних діянь, але знаходяться в несприятливих умовах і під їх впливом можуть учинити такі дії, ведуть антигромадський спосіб життя, скоюють правопорушення, характеризуються формуванням умислу і мотиву на вчинення правопорушень, підготовкою конкретного правопорушення, вчинили замах на злочин, але не довели його до кінця, скоїли злочин і можуть допустити рецидив. Віктимологічна профілактика правопорушень – комплекс заходів із своєчасного виявлення осіб, які, виходячи з їх поведінки, під впливом певних причин та умов можуть стати потерпілими (жертвами) від правопорушень, і проведення з ними запобіжних заходів віктимної поведінки [5, с. 10–11].

Список бібліографічних посилань

1. Ключев О. М. Сутність та місце профілактичних заходів у правоохоронній діяльності. *Право і суспільство*. 2013. № 6. С. 195–197.
2. Діяльність служби дільничних інспекторів міліції щодо профілактики насильства над дітьми й дорослими членами сім'ї : навч.-метод. посіб. / Блага А. Б., Журавель Т. В., Заброда Д. Г., Мілорадова Н. Е. ; за ред. Г.О. Хрислової. Київ : ТОВ «ВПК «ОБНОВА», 2012. 140 с.
3. Йосипів А. О. Загально-соціальна, спеціально-кримінологічна та індивідуальна профілактика злочинності: правові аспекти. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2010. № 1. С. 315–324.
4. Про профілактику правопорушень : проект закону України від 14.06.2006 // Судова влада України : офіц. сайт. URL: <https://cv.court.gov.ua/tu26/6/2358/> (дата звернення: 02.04.2019).
5. Актуальні проблеми та організація попередження правопорушень : фондова лекція : для слухачів навч.-наук. ін-ту заоч. навчання / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2014. 38 с.

Надійшла до редколегії 06.04.2019